

Predmet C-410/21**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

5. srpnja 2021.

Sud koji je uputio zahtjev:

Hof van Cassatie (Belgija)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

29. lipnja 2021.

Žalitelji u kasacijskom postupku:

FU

DRV Intertrans BV

Druga stranka u kasacijskom postupku:

Openbaar Ministerie

Predmet glavnog postupka

Glavni postupak odnosi se na žalbu u kasacijskom postupku koju su osoba FU i društvo DRV Intertrans BV podnijeli sudu koji je uputio zahtjev protiv presude Hofa van beroep te Antwerpen (correctionele kamer) (Žalbeni sud u Antwerpenu, kazneno vijeće, Belgija) od 11. veljače 2021. koji je žalitelje proglasio krivima, među ostalim, zbog prijevare i izrekao im kaznu.

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Sud koji je uputio zahtjev ovim zahtjevom za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a u biti pita Sud Europske unije (u daljnjem tekstu: Sud) koju pravnu valjanost ima potvrda A1 koju je država članica izdateljica privremeno ukinula do zaključenja kaznenog postupka u državi članici zaposlenja i dokazuje li se dobivanjem dozvole za cestovni prijevoz u određenoj državi članici da predmetno poduzeće ima stvarni i stabilni poslovni nastan u toj državi članici u smislu članka 13. Uredbe br. 883/2004 na temelju kojeg se može odrediti sustav socijalne sigurnosti koji treba primijeniti.

Prethodna pitanja

1. Treba li članak 5. Uredbe (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o utvrđivanju postupka provedbe Uredbe (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti tumačiti na način da:

- u slučaju da tijela države članice koja je izdala potvrde A1, nakon što tijela države članice zaposlenja podnesu zahtjev za retroaktivno ukidanje tih potvrda, samo privremeno ukinu potvrde i priopće da te potvrde više nisu obvezujuće, tako da se kazneni postupak u državi članici zaposlenja može nastaviti, a država članica koja je izdala potvrde A1 donosi konačnu odluku tek nakon pravomoćnog zaključenja tog kaznenog postupka, pretpostavka koja se temelji na potvrdama A1 i koja se odnosi na to da su predmetni radnici uredno osigurani u sustavu socijalne sigurnosti te države članice izdavateljice više nije primjenjiva i da te potvrde A1 više nisu obvezujuće za tijela države članice zaposlenja,
- a u slučaju niječnog odgovora na to pitanje: smiju li tijela države članice zaposlenja, s obzirom na sudsku praksu Suda, zbog prijave odbiti uzeti u obzir predmetne potvrde A1?

2. Treba li članak 13. stavak 1. točku (b) podtočku i. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti, članak 3. stavak 1. točku (a) i članak 11. stavak 1. Uredbe (EZ) br. 1071/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavljanju zajedničkih pravila koja se tiču uvjeta za obavljanje djelatnosti cestovnog prijevoznika te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/26/EZ i članak 4. stavak 1. točku (a) Uredbe (EZ) br. 1072/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o zajedničkim pravilima za pristup tržištu međunarodnog cestovnog prijevoza tereta tumačiti na način da iz okolnosti da poduzeće koje je u skladu s Uredbom (EZ) br. 1071/2009 i Uredbom (EZ) br. 1072/2009 dobilo dozvolu za cestovni prijevoz u određenoj državi članici Europske unije i koje posljedično mora imati stvarni i stabilni poslovni nastan u toj državi članici nužno proizlazi da je time nepobitno dokazano da to poduzeće, u svrhu određivanja sustava socijalne sigurnosti koji treba primijeniti, ima registrirano sjedište u smislu članka 13. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 883/2004 u toj državi članici i da to utvrđenje obvezuje tijela države članice zaposlenja?

Navedene odredbe prava Unije

Članak 13. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL 2004., L 166, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 3., str. 160. i ispravak SL 2020., L 415, str. 88.)

Članak 5. Uredbe (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o utvrđivanju postupka provedbe Uredbe (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji

sustava socijalne sigurnosti (SL 2009., L 284, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 2., str. 171.)

Članci 3. i 11. Uredbe (EZ) br. 1071/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavljanju zajedničkih pravila koja se tiču uvjeta za obavljanje djelatnosti cestovnog prijevoznika te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/26/EZ (SL 2009., L 300, str. 51.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 7., str. 135. i ispravak SL 2015., L 84, str. 74.)

Članak 4. Uredbe (EZ) br. 1072/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o zajedničkim pravilima za pristup tržištu međunarodnog cestovnog prijevoza (SL 2009., L 300, str. 72.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 7., svezak 5., str. 235. i ispravak SL 2015., L 82, str. 114.)

Navedene nacionalne odredbe

Članak 66. Strafwetboek (Kazneni zakonik)

Članak 235. Sociaal Strafwetboek (Zakon o kaznenim djelima u području socijalne sigurnosti)

Sažet prikaz činjenica i glavnog postupka

- 1 Osoba FU član je uprave društva DRV Intertrans BV, čije se registrirano sjedište nalazi u Belgiji i koje djeluje u prijevoznom sektoru. Supruga osobe FU članica je uprave društva Immo-Des BV, čije se registrirano sjedište nalazi u Belgiji i koje ima poslovni objekt (uključujući, među ostalim, parkirališta i objekte za održavanje kao i sustave spremnika). Osoba FU službeno boravi na adresi u Luksemburgu gdje registrirano sjedište ima i prijevozno poduzeće Mic Cargo sarl. Osim toga, FU i njegova supruga osnovali su u Slovačkoj društvo Md Intercargo sro koje također djeluje u prijevoznom sektoru.
- 2 Međutim, iz istraga proizlazi da se i luksemburškim i slovačkim društvom zapravo upravlja iz Belgije te da se u Belgiji obavlja većina prijevoznih djelatnosti. Sociale Inspectie (Socijalna inspekcija, Belgija, u daljnjem tekstu: Sociale Inspectie) tvrdi da je slovačko društvo osnovano kako bi se, kao podugovaratelj društva DRV Intertrans BV i luksemburškog društva Mic Cargo sarl, koristilo jeftinom radnom snagom na temelju upućivanja radnika. Međutim, ta se djelatnost u skladu s navodima Sociale Inspectie odnosi isključivo na belgijsko tržište a da se pritom u Slovačkoj, koja je država u kojoj se nalazi formalno registrirano sjedište, ne obavlja relevantna djelatnost.
- 3 U tom je kontekstu protiv osobe FU i društva DRV Intertrans BV, među ostalim, zbog prijave pokrenut postupak pred Correctionele rechtbankom West-Vlaanderen, afdeling Brugge (Kazneni sud Zapadne Flandrije, Odjel u Bruggeu, Belgija). Naime, u svrhu neplaćanja doprinosa za socijalnu sigurnost pred

Rijksdienstom voor Sociale Zekerheid (Nacionalni ured za socijalnu sigurnost, Belgija) pogrešno su naveli da je slovačko društvo uputilo predmetne radnike u Belgiju, a to društvo nije imalo stvarno registrirano sjedište u Slovačkoj, odnosno, u svakom slučaju u Slovačkoj nije obavljalo nikakvu značajnu djelatnost (članak 66. Kaznenog zakonika i članak 235. Zakona o kaznenim djelima u području socijalne sigurnosti).

- 4 Tijekom tog kaznenog postupka, belgijska tijela tražila su od slovačkih tijela da retroaktivno ukinu potvrde A1 o upućivanju koje su ta slovačka tijela izdala. Slovačka su tijela zatim privremeno ukinula sve potvrde i priopćila da one više nisu obvezujuće, tako da se belgijski kazneni postupak može nastaviti, te da će tek nakon zaključenja tog postupka konačno odlučiti koje se pravne odredbe primjenjuju na predmetne radnike.
- 5 Presudom od 11. veljače 2021. Hof van Beroep van Antwerpen (correctionele kamer) (Žalbeni sud u Antwerpenu, kazneno vijeće) proglasio je krivim osobu FU i društvo DRV Intertrans BV (među ostalim) zbog prijevare i izrekao im je kaznu zbog sljedećih razloga:
 - slovačka su tijela privremeno ukinula izdane potvrde A1 o upućivanju i one nisu obvezujuće. Oduzimanje tih potvrda znači da one nemaju nikakvu dokaznu vrijednost u pogledu sustava socijalne sigurnosti koji treba primijeniti.
 - Dozvola Zajednice koja se odnosi na prijevoz i koja nije oduzeta nema nikakav utjecaj na sustav socijalne sigurnosti koji treba primijeniti i ne dovodi do toga da Hof van Beroep van Antwerpen (correctionele kamer) (Žalbeni sud u Antwerpenu, kazneno vijeće) mora pretpostaviti da društvo Md Intercargo sro, u svrhu socijalne sigurnosti, ima stvarni i stabilni poslovni nastan u Slovačkoj.
- 6 Osoba FU i društvo DRV Intertrans BV podnijeli su protiv te presude žalbu u kasacijskom postupku sudu koji je uputio zahtjev.

Glavni argumenti stranaka glavnog postupka

Prvo pitanje

- 7 Osoba FU i društvo DRV Intertrans BV tvrde da se tom presudom povređuje članak 5. Uredbe br. 987/2009 jer se u njoj pogrešno pretpostavlja da su potvrde A1 predmetnih radnika oduzete te da u tom obliku više nemaju nikakvu dokaznu vrijednost. Naime, ta odredba ne dopušta državi članici izdavateljici, u ovom slučaju Slovačkoj, da do zaključenja sudskog postupka u drugoj državi članici privremeno ukine ili oduzme potvrde A1. U skladu s tom odredbom, država članica izdavateljica potvrdu A1 može samo zadržati, ukinuti ili proglasiti nevažećom.

Drugo pitanje

- 8 Osoba FU i društvo DRV Intertrans BV smatraju da se u presudi pogrešno navodi da se dobivanjem dozvole u određenoj državi članici u skladu s Uredbom br. 1071/2009 i Uredbom br. 1072/2009 ne dokazuje da poduzeće ima stvarni i stabilni poslovni nastan u toj državi članici. U presudi se pogrešno ocjenjuje i nepobitna priroda tog dokaza jer je samo država članica izdavateljica ovlaštena sankcionirati moguće povrede i oduzeti dozvolu. Osim toga, presudom se pogrešno ne priznaje povezanost tog dokaza i pojma registriranog sjedišta iz članka 13. stavka 1. Uredbe br. 883/2004, osobito u pogledu ocjene poslodavčeva registriranog sjedišta.

Kratak prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

Prvo pitanje

- 9 Člankom 5. Uredbe br. 987/2009 uređuje se pravna valjanost dokumenata i popratnih dokaza izdanih u drugoj državi članici. U skladu s tom odredbom, država članica zaposlenja takav dokument prihvaća sve dok ga država članica u kojoj je izdan ne ukine ili proglasi nevažećim. Ako postoji dvojba o valjanosti ili točnosti dokumenta, država članica zaposlenja zahtijeva od države članice izdavateljice potrebna razjašnjenja, a, kad je primjereno, i stavljanje izvan snage tog dokumenta. Država članica izdavateljica u određenim okolnostima ponovno ispituje razloge za izdavanje dokumenta te ga prema potrebi povlači.
- 10 Iz sudske prakse Suda proizlazi, među ostalim, da se potvrdom A1 uspostavlja pretpostavka urednog osiguranja u sustavu socijalne sigurnosti države članice izdavateljice (presuda od 26. siječnja 2006., *Herbosch Kiere nv*, C-2/05, EU:C:2006:69). Ta potvrda u načelu obvezuje sud države članice zaposlenja, pri čemu taj sud nije ovlašten provjeravati valjanost potvrde (presude od 10. veljače 2000., *Fitzwilliam Executive Search Ltd*, C-202/97, EU:C:2000:75, od 27. travnja 2017., *A-Rosa Flussschiff GmbH*, C-620/15, EU:C:2017:309 i od 6. veljače 2018., *Altun*, C-359/16, EU:C:2018:63).
- 11 Stoga se postavlja i pitanje je li točno da se pretpostavka urednog osiguranja i obvezujuće prirode takve potvrde ne primjenjuje ako država članica izdavateljica na zahtjev o ukidanju, kao u ovom slučaju, privremeno ukine takve potvrde A1 i pritom priopći da te potvrde više nisu obvezujuće, tako da se kazneni postupak u državi članici zaposlenja može nastaviti, a konačnu odluku donosi tek nakon pravomoćnog zaključenja tog kaznenog postupka. Ako je odgovor na to pitanje niječan, postavlja se pitanje smije li država članica zaposlenja, s obzirom na sudsku praksu Suda, takve potvrde odbiti uzeti u obzir zbog prijevare.
- 12 Sud koji je uputio zahtjev smatra da je tumačenje navedenih odredbi prava Unije potrebno za odluku koju valja donijeti.

Drugo pitanje

- 13 U skladu s člankom 13. stavkom 1. točkom (b) podtočkom i. Uredbe br. 883/2004, na radnika kojeg zapošljava poduzeće odnosno poslodavac, te koji obavlja djelatnost u nekoliko država članica i ne obavlja znatan dio svoje djelatnosti u državi članici boravišta, primjenjuje se zakonodavstvo države članice u kojoj se nalazi registrirano sjedište ili mjesto poslovanja poduzeća ili poslodavca. U skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom (a) i člankom 11. stavkom 1. Uredbe br. 1071/2009, cestovni prijevoznik mora imati stvarni i stabilni poslovni nastan u jednoj od državi članica kako bi dobio dozvolu za obavljanje djelatnosti cestovnog prijevoznika. Na temelju članka 4. stavka 1. točke (a) Uredbe br. 1072/2009, država članica izdaje licenciju Zajednice cestovnom prijevozniku koji obavlja prijevoz tereta uz naknadu i koji ima poslovni nastan u toj državi članici u skladu s propisima Zajednice i nacionalnim propisima te države članice.
- 14 Stoga se postavlja i pitanje proizlazi li nepobitno iz okolnosti da poduzeće u skladu s Uredbom br. 1071/2009 i Uredbom br. 1072/2009 dobiva dozvolu u određenoj državi članici i posljedično mora imati stvarni i stabilni poslovni nastan u toj državi članici da se u pogledu predmetnog poduzeća i u području socijalne sigurnosti pretpostavlja da to poduzeće, u smislu članka 13. Uredbe br. 883/2004 kojim se omogućuje određivanje sustava socijalne sigurnosti koji treba primijeniti, ima registrirano sjedište u toj državi članici i obvezuje li ta okolnost državu članicu zaposlenja.
- 15 Sud koji je uputio zahtjev smatra da je tumačenje navedenih odredbi prava Unije potrebno za odluku koju valja donijeti.